

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Feloldó szerkesztő és kiadótulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K. VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszámlá szerint. Nyitltt sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A király Aradmegyében.

Királyunkat, kit legfőbb haduri kötelességei vezettek hű magyarjai körébe, kitörő lelkesedéssel fogadta az alattvalói szeretet és ragaszkodás hazánkban.

Nincs uralkodó Európában, ki oly biztosan érezhetné magát nemzete körében, mint királyunk Magyarországon. Minden faji, minden vallási és politikai ellentét hullámai elsimulnak a szent István király koronájához tartozó országokban, ha ünnepeljük királyunkat. Mintaszerű alkotmányossága, ragyogó uralkodói tulajdonságai, a férfias kötelességérzetnek azon magas fok, mely-

lyel tündöklő példát szolgáltat alattvalóinak, dicsfényével övezik alakját.

A magyar nemzet büszke királyára, a kit szerte Európában tisztelet környez uralkodói bölcsesége és lovagias jelleme miatt. Ha mi mindenekelőtt a nemzet szentesített jogainak legfőbb védelmezőjét, alkotmányunk leghűbb őrt tiszteljük benne: a külföld úgy tekint rá, mint az európai egyensúly és béke érdekeinek egyik leghatalmasabb és kétségekívül legőszintébb barátjára.

Legfőbb haduri kötelességei szőlították Magyarországra a királyt, de megjelenése, mint mindenkor, úgy most is, alkalmul szolgál nemzetünknek dinasztikus hűsége és föltétlen lojalitása bebizonyítására.

A véletlennek dolga csupán, hogy az idei magyarországi hadgyakorlatok egy része hazánk azon területén zajlik le, hol a magyar lakossággal azon népelem érintkezik, melyet gonosz izgatók erőnek erejével álamunk és fajunk ellen akarnak lázítani. Hasztalan burkolózik ezen forradalmi jellegű izgatás hamis frázisok és hazug ürügyek köpenyébe. Hasztalan állítja, hogy csupán jogokat akar kiküzdeni az állítólag elnyomott románoknak. Hasztalan fitogtatja itt ott még a hűséget a „császár“ iránt.

Ma már világos mint a nap, hogy a dakoromán ligának a magyar állam ellen irányuló agitációja merőben antidinasztikus felsegárlók, a kik nem akarják elismerni a magyar király által szentesített törvények kötelező erejét. Hazaárulók, a kik azon mes-

terkednek, hogy Erdélyt elszakítsák Magyarországtól és odacsatolják a román királysághoz.

Lehetetlen, hogy erről a korona ne legyen tájékozva. Lehetetlen, hogy Magyarország alkotmányos királya ne ismerje a dakoromán izgatás által követett tendenciák veszélyességét és fölségárló jellegét. Nem csak a „Replika“ és egyéb román lázító nyomtatványok oszlatnak el erre vonatkozólag minden kétséget. Világossá teszi e bűnös propaganda tulajdorképeni céljait azon fölháborító tény is, hogy a liga ezrével csempészte be hazánkba Károly román király arcképeit, melyek számtalan oláh házból kiszorították Ferencz József királyunk arcképét.

A nyílt izgatók, a forradalmi jellegű bujtogatásnak ismert hősei nem voltak ott a felség előtt tisztelgő románok soraiban. Ő felsége által Borossebesben tett királyi nyilatkozatokból világosan kitűnt az, hogy a felség ismeri azon bűnös üzemeket, melyeknek célja a magyar állam és nemzet ellen lázítani a román nemzetiséget.

A román nép nagy zöme szerencsére még mindig távol áll ezen üzemektől. Dinasztikus hűségében még nem rendíthették meg a gonosz izgatók, a bukaresti liga fizetett ügynökei. De tartanunk kell attól, hogy előbb utóbb kiforgatják ezen hűségből is — és ez jelenleg ugyyszólva az egyetlen káposcs, mely a román nép alapjában véve jóindulatu, de politikai és kulturai tekintetben

A „Székelyföld“ tárczája.

Székely Mikó-kollégium.

A sepsi-szentgyörgyi államilag segélyezett ev. ref. Székely Mikó-kollégium fölvatása, vasárnap szept. 10-én nagy ünnepélyességek közt történt meg.

Ez alkalommal érdekesnek tartjuk a Székely Mikó-kollégium alapítása történetének vázlatát nyújtani azon az alapon, a mint azt Domján István tanár az iskola előjáróságának megbízásából megírta.

Nem mindennapi jelenség a s. szentgyörgyi államilag segélyezett ev. ref. székely Mikó-kollégium. Már maga a név, sajátlagos konglomeratum-szerűségével arra utal, hogy midőn a kollégium történetével foglalkozunk, több irányban terjeszszük ki figyelmünket. Egy város, egy felekezet, egy nemzet, ezen nemzet egyik főura és az állam általt kölcsön neveiket. A kollégium történetében nevezetes szerepet kellett játszania mindeniknek. Legnevezetesebb maga a székely nemzet, melynek a többi: a város, a felekezet és a főur csak alkatrészei, melyet az állam csak segélyezett.

A kollégium alapítása a 48-as évek utáni időre esik. Ekkor az erdélyi protestáns iskolák közül a legerősebbeknek, a nagy-enyedi Bethlen-kollégiumnak föltámadása sem volt biztos; az udvarhelyi életéért remegtek. A háromszéki főiskola, melynek 1848-élt csak eszméje született volt meg,

ugy látszott, hogy soha meg nem valósul. Még csak nem is emlékeznek róla. Minden figyelem, minden tehetség a romok felépítésére irányul.

Nagy és nehéz munkába fogtak azok, kik a romokat fölépíteni akarták. Minden lépésüknél érezték a hatalom kezét, mely gátlólag nyult ki elébök. Mintha a nélkül is óriási nehézségekkel kellett volna küzdeniök. Szólásszabadság, sajtószabadság, gyűlekezési szabadságról hallani sem lehetett. Hogyan virágozzanak fel ezek nélkül a közintézetek?

A háromszéki kommunitás tevékenysége, első sorban saját belügyeinek rendezésére irányult; az egyházak, iskolák, papok és tanítók sorsa fölötti tanácskozáások veszik igénybe azt a néhány gyűlést, melyet 1850-től 1854-ig tartanak.

Ez idő alatt Háromszék magasabb tanügyi érdeke egyszer kerül csak nyilvánosan szóba. 1851-ben, midőn a kommunitásnak véleményét kell adnia a theologiám és pedagógium szeminárium helye ügyében. A háromszéki kommunitás első sorban N. Eayeden kívánja felállíttatni, s ha ott nem lehetne, egész határozottsággal Székely-Udvarhelyre kívánja, mert Háromszék, Udvarhelyszék és Marosszék teszik az erdélyi református egyházi állomány tulnyomó népességét s Erdély nyugati részének, hol a reformátusok gyéren és szétszórva lakaak, különöbben Szilágyinak, Debreczenben neveli papjait. Különösen pedig Háromszéknek még csak egy jól elrendezett gimnázialis iskolája sines, hol pedig hetvenötezer református lakik. Ezért az erdélyi református hitval-

lás népességének központja Udvarhelyi lévén, határozottan óhajtjuk, hogy itt állíttassék fel a papnövelde. Így merül fel ismét — egész véletlenül — a háromszéki középiskola eszméje, mely körülmény azonban, épen esetleges voltánál fogva, erős bizonyíték, hogy az eszme nem halt meg, csak háttérbe volt szorítva.

A kollégium alapítása a 58-as évek utáni időre esik. Sepsí-Szentgyörgyön mindjárt az ötvenes évben kétféle iskola intézmény eszméje foglalkoztatja: a theologiai és az összes oktatási intézet. Mindenki meg volt győződve, hogy Háromszék a tanügyére áldoz, de csak oly feltétel alatt, ha áldozatának több hasznát fogja vehetni, mint vetté eddig.

A dolog 1855-ben tett egy lépést előre, mikor az erdélyi ev. ref. egyház főtanácsa felszólítására a háromszéki kommunitás azt határozta, hogy „kérestessék meg az egyházi főtanács, hogy a magas kormány előtt eszközölje ki Háromszék kebelében felállítandó főgimnázium létesítésére a szabadságot.“

Sok nehézségekbe került míg az egyházi főtanács s Háromszék kommunitása meglették a közös megérintkezési állapot. Kérdésben volt, hogy melyik helyen állíttassék fel a gimnázium; az is kérdésben volt, hogy hol van a gimnázium felállításához szükséges alap. A mint a kommunitás egyszer kimondta az elhatározó szót, hogy Háromszéken gimnáziumot kell felállítani, az adományok és ajánlatok rohamosan gyűltek. De ezzel kapcsolatosan mind hangosabban hangzott a kérdés: ho-

még mindig igen hátramaradt tömegeit a magyar államhoz fűzi — ha az igazgatóknak továbbá is szabad kéz engedtetik.

És e nyílt igazgatásnál talán még károsabban hat a román elem hivatott vezetőinek, a papságnak hazafiság szempontjából föltette kifogásolható magatartása: a magas klérusnak részint teljes semlegessége, részint a romanizálás érdekében kifejtett buzgalma.

A külföldről istápoltt és élesztett dakoromán propaganda sohasem hatalmasodhatott volna el annyira, ha a görög-kath. és görög nem egyesült főpapság megtette volna a hazafiság által parancsolt köteleességét. Ha odahatott volna, hogy pópák és tanítók ne ártsák magukat a politikába, ne izgassanak a magyar állam és törvényei ellen és ne bocsássák magukat rendelkezésre a dakoromán demagógoknak. Szóval a hazafias köteleességek teljesítésében a román főpapságnak kellett volna követésre méltó példát adni, a mint a magyar király által kinevezett s a magyar alkotmány által kiűtetett egyházi dignitáriusokhoz illik. Teljesítve a köteleességet, bizonyára nem fájultak volna el a dolgok az erdélyi részekben annyira, hogy ott most a főpapi befolyás helyébe fizetett agitátorok, martiromság után vágyódó diákok és reklámhajászó ügyvédek befolyása lépett.

Elég volt abból a közönyből és felháborító semlegességből, mely talán még veszedelmesebben hat — mivel oly előkelő és befolyásos helyén jelentkezik — mint a catiniláris existenciák bujtogatásai.

Az üdvívalgásokba, melyek szeretett uralkodónkat Aradmegyében körülzúgják, az egész magyar nemzet belevegíti éljénit. Isten hozta hű magyarjai körébe alkotmányos királyunkat!

A Székely Mikó-kollégium ünnepe.

Országos ünneppe emelkedett egy székely vármegye középiskolájának felavatási napja. Országos volt az ünnep, mert annak nemzeti jellege, állameszméi tartalma megadta mindazokat a feltevéteket, a melyek egy ilyen tanintézet közös érdekű voltát jellemzik.

lesz a gimnázium. A kézdi és sepsi egyházmegyei tagjaitól 14418 frt ajánlatot jelentettek be; ezenkívül Seps-Szentgyörgy város 16.000, Zagon községe mintegy 150.000 frtot ajánlott fel, készpénzben és épületanyagokban, oly feltétellel azonban, ha a gimnázium keblükben állittatik fel; kilyéni Székely Gergely kurátor szintén ezer forintot ajánlott, ha a gimnázium Seps-Szentgyörgyön lesz.

Csak 1857. január 14-én, a kovásznai gyűlésen történt megállapodás a felállítandó gimnázium helyére nézve. Ekkor Kézdi-Vásárhely és Seps-Szentgyörgy küzdöttek már csak egymással. Szótöbbséggel döntött a gyűlés; Seps-Szentgyörgy 72, Kézdi-Vásárhely csak 30 szavazatot kapott.

Az erdélyi egyházi főtanács azonban huzta-halasztotta a határozat megerősítését. Inkább kivánt ipariskolát S-Szentgyörgynek, mint kollégiumot, de végre is engedett. 1859 februárban a kommunitás a kultusz és közoktatásügyi miniszteriumot keresi meg a normálisiskola ügyében. E közben erőiesen szaporítják a kollégium pénzalapjait. Az iskola-bizottság tevékenyen működött, az igazgató-választmány 1859. megalakult, hivatalnokokat, tanítókat választott s ugyanaz év szeptember 1-én az iskola megnyitult.

A szeptember 1-én tartott kommunítási gyűlés és az ünnepély lefolyása következő volt. Az előző megnyitótán Vajna Sándor igazgatótanárt hívták meg a gyűlésbe. Elnök előterjeszti az igazgatóválasztmány javaslatát az iskola kormányzására vonatkozólag, addig is, míg a rendes gondnokság

Rég várt nap volt ez, mert régi vágyak nyertek megvalósulást. Hosszu évtizedek hazafias munkája örte a diadal nagy sikerének ünnepét s abban az örömszájban, mely betöltte Seps-Szentgyörgy városát, ki volt fejezve a hazafias lelkesedés a nemzeti művelődés nagy fontossága iránt és ki volt fejezve a hála azon hazafiak iránt, a kik ebben a nagy munkában résztvettek.

A vendégeket szállító vonat szombaton d. u. 5 órakor érkezett Seps-Szentgyörgyre, hol az indóháznál nagy közönség várt zárzók alatt. Külön küldöttségekkel volt képviselve a felavatandó kollégium, továbbá a megye és a város. A vonat döngő éljenzés fogadta s az érkezett vendégek leszállása után Donáth József kollégiumi főgondnok üdvözölte hatáson beszéddel. Az érkezett vendégek nevében Szász Domokos ref. püspök válaszolt a föle megszokott elökvenciával. Erre következett a bevonulás a zöld galyakkal díszített utcákban hosszú kocsisorban, az első kocsival a város polgármestere nyitotta meg a menetet. Ezután jött báró Bánffy Dezső képviselőházi elnök megünnelt szeretett főispánja Potsa Józseffel, utánna Szász Domokos ref. püspök Donáth Józseffel, majd Beksics Gusztáv a város országos képviselője, kit választói zajos óvációkban részesítettek.

D. u. 1/4 7-re a vendégek egy része Potsa József főispánhoz volt ebédre hívva. Ott voltak: Bánffy Dezső báró, Szász Domokos, Beksics Gusztáv, Szász Gerő, dr. Kolozsvári Sándor, Sárkány Lajos, Donáth József s még számosan. A fényes ebéd szellemes főztök mellett emelkedett hangulatban folyt le.

E közben a megyeháza elé érkezett a fáklyamenet s az ifjúsági dalárda éneke után Benke István tanár intézett üdvözlő beszédet a középiskolának álló br. Bánffy Dezsőhöz, Szász Domokoshoz és Beksics Gusztávhoz. Az ezt követő éljenzés lecsillapultával Bánffy Dezső báró meleg szavakban köszöntö meg a megtszítettet. Az ifjúsági dalkar vadászdalának elhangzása után a közönség példás csendben szétszórt. A társaság ezután átment a Prezmayer vendéglőben tartott ismerkedési estélyre, hol nagy éljenzés fogadta.

A felavatási ünnepély vasárnap d. e. 10 órakor kezdődött a kollégium disztermében. Az emelvényen Bánffy Dezső báró egyházkerületi főgondnok, Szász Domokos püspök és az igazgató-tanács tagjai, továbbá Potsa József főispán foglaltak helyet. Az ünnepélyt a kollégiumi dalkar nyitotta meg Kölessey Hymnusának elénekével.

Ezután Donáth József kollégiumi főgondnok lépett a szószékre s elmondta a megnyitó beszédet, melyben megemlékezett az intézet nagy alapítójáról Mikó Imrén kezdve, s megemlékezett a város néhai polgármesteréről Császár Bálintról, ki szintén ez intézetnek szentelte tevékenysége nagy részét, de a gondviselés nem adta megérni neki, hogy jelen legyen ez ünnepélyen. A szép megnyitó beszéd után következett a felavató ima, melyet Szász Domokos püspök mondott el ismert ékesszólásával.

A gyönyörű ima mély hatással volt a közönségre. Utána ismét a főiskolai dalkör énekelte,

megalakul. E javaslat elfogadtatik s ez értelemben az iskolai igazgató választmányt megalakítják, oly utasítással, hogy havonként két, szükség szerint több gyűlést is tartva, az igazgatótanárral vezesse az iskola ügyeit, fentartván a kommunitás, a lényegesebb dolgokban felülvizsgálati jogát.

A választmány-tagjai, a régieken kívül még újakkal is növeltetvén, összesen 36-an voltak, fele részben világiak, fele részben egyháziak. Felolvassák és örömmel veszik tudomásul az egyházi főtanács leiratait, melyekben tudatja, hogy Vajna Sándort igazgatóvá nevezvén ki, utasította őt, hogy az egyházközséggel egyetértve szervezze az iskolát; továbbá hogy soha sem volt kifogása az iskola fejlesztése ellen, ha a rendelkezésre álló pénzalap megbirja és most is beleegyeznek az I. gimnáziumi osztály megnyitásába.

Valamint a nagy események kezdetét és végét biztosan megállapítani nem lehet, épen úgy lehetetlen a kisebb események határait kijelölni. Mindazáltal elmondhathatjuk, hogy 1859. szeptember 1-ével a most fennálló s-szentgyörgyi áll. segélyezett ev. ref. Székely Mikó-kollégium alapítási mozgalmi bevégeződtek. Az eddig történetekből megfejtethetjük, hogy miért lett s-szentgyörgyi, miért ev. ref. és miért székely. A további kor már a fejlődés kora.

majd Székely Bendeguz dr. olvasta fel a kollégium főgymnasiummá fejlődésének történetét.

Felolvasta ezután Székely dr. kolleg. igazgató még az érkezett üdvözlő táviratokat és leveleket: br. Vay Miklóstól, Tisza Kálmántól, Szász Károlytól, Berzeviczy Albert államtitkártól, Hegedűs Sándortól, Pejachevichné Mikó Annától, Pap Gábor komáromi és Kiss Aron debreczeni püspököktől.

A kolleg. dalkör bezáró éneke után a közönség megtekintette a kollégium helyiségeit, gyűjteményeit és berendezését. Ezzel a felavató ünnepély 12 óra után véget ért.

A diszebed d. u. 2 órakor kezdődött a városház oszinosan díszített nagytermében. Az első felköszöntőt br. Bánffy Dezső báró mondotta a királynak, ezután Szász Domokos Csáky Albin gr. közokt. miniszter és a magas kormányra, Beksics Gusztáv Bánffy Dezső báróra, dr. Bodor Tivadar Szász Domokosra, Szász Gerő Potsa József főispánra, Mátik József a kollégium tanács jelenlévő képviselőire, Potsa József főispán a nagy alapító leányára dr. Pejachevich Arthurné sz. Mikó Anna grófnőre, stb. Szász Béla felolvassa a beérkezett üdvözlő táviratokat.

Az ünnepélyek méltó befejezése volt az esteli bál, mely elegans közönséggel egészen megtöltötte a tágas disztermet. Már 8 órakor gyülekezni kezdek s mindjárt kezdetét is vette a táncz. Nyolcz óra után kevéssel érkeztek meg br. Bánffy Dezső, Szász Domokos, Beksics Gusztáv s a vendégek notabilitásai. Láthatólag kellemesen lepte meg őket az egybegyűlt fényes közönség, melyhez hasonló még farsangi elite bál sem gyűjtött össze.

A király Borossebesen.

József főherceg fiával: László főherceggel e hó 8-án pénteken este 8 óra 35 perczkor érkezett Borossebesre, ő fensége fogadtatására megjelent Metnil vezérőrnagy, Maszák ténparancsnok, Fábian főispán, Szathmári alispán, Paradeyzer főszolgabíró, Jekelfalussy, Fascho Moys miniszteri tanácsosok, Salacz aradi polgármester és nagyszámú közönség. Fábian főispán üdvözlése után a két főherceg Szathmári alispán és mások kíséretében Buttyinba ment.

A miniszterek külön vonata este 8 óra 45 perczkor érkezett. Megjöttek: Wekerle, Hieronymi, Fejérváry báró és Tisza gróf miniszterek.

Szombaton 9 én fél hét órakor kezdődött a küldöttségek kivonulása a pályaudvarhoz. Ott voltak: Wekerle, Hieronymi, Fejérváry miniszterek, Desseffy, Németh, Pável és Metianu püspökök, továbbá Jánosy Domján minorta tartományi főnök, Wenckheim Frigyes gróf, Waldstätten hadtestparancsnok és az összes küldöttségek, az utóbbiak mind diszmagyarban.

Hét óra 30 perczkor robogott be a király ő felségét hozó udvari külön vonat. A király huszártábornoki egyenruhában volt. Kiszállása után azonnal kezét fogott Wekerlével és Waldstättennel s beszélt velük.

Szathmári alispán beszédére a király válaszolt:

»Köszönettel fogadom szívélyes üdvözlőket s hű ragaszkodásuk nyilvánítását. Nem kétlek, hogy ezuttal is csak örömmre fog szolgálni bár rövid időzésem is e vidéken.«

Ezután a király megszólította Fábian főispánt, Szathmári alispánt, Wenckheimot, Desseffy és Németh püspököket, Bohus főrendiházi tagot és Pável és Metianu püspököket.

Ezután a király a várőrtőmet át kocsijához sietett. Kíséretében voltak: Paar, Boltras, Magyar őrnagy, Lányay, Schaftgotche szárnysegéd, Pápay, továbbá Dsines ezredes, Hugó kapitány német, Pallio ezredes olasz attachék.

Ő felsége kocsira ülve, lakására ment, hol József és László főhercegek vártak.

A diszszázad elvonulása után ő felsége lakása udvarára ment, hol a tulajdonos: Wenckheim gr. mutatta be családját, melynek tagjaival a király beszélgetett és átvett az ifjabbik comtesstől egy díszes bokrétát. Ezután termébe vonult vissza.

A király délelőtti hivatalos ügyeket intézett el s délután a minisztereket fogadta. Délután egy negyed 6 órakor Lányay kíséretében látogatást tett Wenckheim Frigyes grófnál, 6 órakor ebéd volt, ebéd után cerele volt, melyen a felség többeket hosszabb megszólítással tüntetett ki.

Ő felsége vasárnap reggel pontban 8 órakor a kath. templomba ment, hol jelen voltak József és László főherczegek, Wekerle, Fejérváry, Tisza és Hieronymi miniszterek. Paar, Bolfrass, Wolkenstein, Jekelfalussy és néhány udvari méltóság, továbbá Pável püspök, Weinckheim gróf családjával, Fákian főispán, Szathmáry alispán, Ürményi Pál, Bohus Zsigmond, Aczél Péter, Tagányi, Bánhidó báró és a küldöttségek. Az énekkar szép és precíz énekéért a felség elismerését fejezte ki.

A református templomban félkilenczór volt istentisztelet, melyen a helyi hívek és az egyházi küldöttség tagjain kívül Tisza gróf miniszter is ott volt. Itt Széll szalontai esperes mondott remek beszédet. A küldöttségeket Ő felsége 9 órakor fogadta a kaszinó-épület termében.

Első sorban a király a papságot és pedig a r. kath., azután a gör. kath., gör. kel., a helvét és az ágostaiakat fogadta. Ezután Catinello tábornok vezette a tisztikart a Felső elé, végül Aradmege és város együttes küldöttsége ment.

A fogadás egy óra hosszat tartott.

A római kath. klérus küldöttségét Dessewffy csanádi püspök vezette, kinek üdvözlő beszédére ő felsége a következőleg válaszolt:

„Fogadják meleg köszönetemet hagyományos hű érzelmeik újabb biztosításáért. Nem kétlem, hogy a római katolikus klérus szent hivatásának megfelelően, a vidéken is ápolni fogja a népességben a vallásnyugalmat és békés egyetértést felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül, mely törekvéseiben változatlan kegyelmemre és jóakaromra bízom számíthat.”

Az éljenzések lecsillapultával a gör. kath. papság tisztelgett Pável nagyváradai püspök vezetésével. A király Pável beszédére a következő választ adta:

„Örömmel hallok azon meggyőződésük nyilvánítását, miszerint atyai gondoskodásom oda irányul, hogy kedvelt Magyarországom összes honpolgárai vallás- és nyelvkülönbség nélkül szoros összetartásban és kölcsönös egyetértésben nyugodtan élvezzék a békét, haladás és jólét áldásait s nem kétlem, hogy önök is ezen óhajításom megvalósításában teljes odaadással fognak közreműködni, mert a mint egyrészt üres jelszavak hangoztatása, tulzó sovinizmus és kárhuzatos utczai kihágások távol állanak az igazi hazafiságtól, úgy másrészt hazafias kötelesség és az összes honpolgárok valódi érdeke követeli, hogy a békés egyetértés a nemzetiségek között, valamint az ország alkotmányának és törvényeinek tiszteletben tartása mindenütt és különösen a vidéken gondosan ápolassék és biztosíttassék. Meggyőződve, hogy a kötelesség teljesítésére önöket a jövőben is mindenkor készen fogom találni fogadják hódolatuk és hű ragaszkodásuk biztosításáért szívélyes köszönetemet.”

Ezután a gör. keleti egyház részéről Metianu püspök üdvözlötte ő felségét, melyre a király válasza így hangzott:

„Szívesen biztosítom önöket változhatatlan kegyelmemről és jóakaró oltalmamról, mely minden alattvalómra vallási és nemzetiségi különbség nélkül egyiránt kiterjed. Reménylem egyébiránt és elvárom, hogy önök is befolyásuk által híveiket távollattani fogják azon ártalmas izgatásoktól, melyek némely vidéken a nép felvezetését célozzák, mert habár nyelvük nem ugyanaz, minden nemzetiség a más nemzetiségekkel való békés egyetértést fentartani, valamint a törvényeket és az ország alkotmányát egyformán tisztelni tartozik s csak ily módon egyedül érthetik el valódi érdekeik és jólétük biztosítását és fejlődését.”

A többi küldöttségek is a megállapított sorrendben mutatták be ő felsége előtt alattvalói hódolatukat, kiknek üdvözlő beszédeire ő felsége szívélyesen válaszolt.

Este hat órakor udvari ebéd volt, melyen az összes miniszterek, méltóságok, külföldi attachék és zárnységek, összesen 45 személy vett részt,

A mai nap ünnepélyességeit fényes hegyi tüziját zárta be, mely a cerele után kezdődött.

A király hétfőn reggel 6 órakor kocsin Diecsre indult, hol 10 órakor lóra ült és a 7. hadtest gyakorlatára ment.

A király a hétfőn tartott udvari ebéden, melyen a főherczegek, miniszterek, udvari, katonai és polgári főbb méltóságok s a külföldi katonai attachék vettek részt, Sándor orosz cárnak görög naptár szerint enapra eső névnapja alkalmából németül mondotta a következő rövid pohárköszöntőt: Drága barátom Sándor cár ő felsége jólétére.

Különfélek.

— A székely iparosokért! Méltóságos Főispán Ur! Hivatali elődöm 1891. évi április hó 18-án 9616. szám alatt kelt rendelete kapcsán értesítem Méltóságodat, hogy a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri vas- és aczélgyár felügyelő bizottságának f. évi augusztus hó 17-én 17617. szám alatt hozzám intézett jelentése szerint a budapesti gépgyárban a jövő hónapban több ügyes esztorgályos, gyalus és a hidosztály részére néhány építő lakatos, a diósgyőri gyárba pedig 4 gyalus lesz felvehető. Felhívom ennél fogva Méltóságodat, hogy ennek közhírré tétele iránt megfelelően intézkedjék s a jelentkezők alkalmaztatása iránt a fentnevezett felügyelő bizottsággal közvetlen érintkezésbe lépjen. Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 1893. évi augusztus hó 28-án. A miniszter megbízásából: Csörge ő. s. k. miniszteri tanácsos.

— Földrengés. E hó 10-én, reggeli 4 óra 40 perczkor északnyugatról délkeletre vonuló hullámzatos földrengés volt érezhető Kézdi-Vásárhelytől. Az első lökés 15 másodperczig s a második rövidebb ideig tartott. A rengés alatt a házak recsegték, sok helyen a falak órák megálltak, s az edények megmozdultak helyükből. A rengés Kovásznán és Zágónban is észre vehető volt, bár nem olyan erősen.

— A zászlószentelési ünnepélyre nagyban folynak az előkészületek a helybeli tüzoltó-egyesület részéről. A kiküldött bizottságok serényen végzik teendőiket; a díszbédre sűrűen jönnek az aláírások, s a meghívott társaságok közül is többen értesítették a rendező-bizottságot tömeges képviseltetésükről. Így pl. a sepsiszentgyörgyiek 11-en, a székelyudvarhelyiek zenekarukkal, a szabadkaiak, resicabányaiak is szép számú küldöttséggel fogják képviseltetni magukat. A táncmulatságra is nagyban készül városunk vidékének intelligens hölgyközönsége. A zászlószékek kézbesítése is folyamatban van, és pedig — a mint értesülünk — oly rendben, a hogy Budapestről érkeznek; remélhetőleg már szombatig mindenkinek kézbesítve lesznek.

— Medve. A maczkó újólag beszéltet magáról. Mult pénteken s szombaton két kovásznai embert károsított meg az által, hogy 2 drb. szarvasmarhát leölt. Szombaton délelőtt újra üldözőbe vett egy tinót, a harmadikat 24 óra alatt. De a közelben levő Pap Rádul és Kondra György zabolai pásztorok fegyverrel kezükben elébe álltak, s miután őket megtámadta a maczkó, rá löttek. És pedig olyan szerencsével, hogy a rengetegek ura élettelenül rogyott össze. A lelőtt vadállatot a szomszédos falvakban diadallal hordozták körül. Ugyan ez a medve csütörtökön egy kovásznai pásztort ismét megtépett volt.

— Oláh mozgolódás Biharban. Beliczey Sándor belényesi főszolgabíró hétfőn reggel sürgősen átírt Bihar megye alispánjához, Beöthy Andorhoz, hogy azonnal küldjenek neki katonai segítyt, mert a belényesi és vidéki oláhság körében Sándor cár névnapja alkalmából aggasztó mozgalmak mutatkoznak. Ennek folytán Szunyogh Péter főjegyző az alispán megbízásából és Buljovszky János dr. kir. ügyész a törvényszék részéről rögtön Belényesre mentek, s velük ment külön vonattal két század katonaság is. Vaskóh környékéről hasonló mozgalmat jelentenek, mely fenyegető jeleget ölt a hatósági közegekre és kevés számú magyarságra nézve. Az alispán körülményes távirati jelentést küldött a helyügyminiszterhez a felmerült jelenségekről és eddigi intézkedéseiről.

— A román király Budapesten. Károly román király szombaton délután fél két órakor Bécsből Budapestre érkezett. A király sötétzsinú polgári ruhába volt öltözve. Ő felségét Poruz követési

titkár fogadta, a ki a szabadságon levő konzult helyettesítette. A követési titkár rövid jelentése után bemutatta Pottyondi államvasuti felügyelőt és Laky állomásfőnököt. Fél két órakor egy négyfogásos dejeuner rendelték a királynak. A vároteremben terítették, a hová a király azonnal visszavonult. Három órakor Károly király folytatta útját Bukarestbe.

— Hírek az ezredéves kiállításról. Munkácsy Mihály levelet intézett Lukács Béla kereskedelmi miniszterhez, a melyben tudatja, hogy a történelmi bizottság kérésére, a legnagyobb örömmel engedi át a történelmi csoport számára a Honfoglalás című képéhez készített összes tanulmányait és vázlatait. — Széchenyi Béla gróf, a kiállítás történelmi főcsoportjának elnöke, visszaérkezvén a fővárosba átvette a csoport elnöki ügyeinek vezetését. — Kongresszusok a millennium kiállítás tartama alatt bőven lesznek. Már most be van jelentve a kiállítási irodában egy nemzetközi cziporipari, nemzetközi biztosítástügyi és országos iparos kongresszus.

— Románia a kholera ellen. A predeáli tiszteletbeli szolgabírónak az alispánsághoz tett jelentése szerint a román kir. kormány a kholera elleni óvintézkedés céljából Predeálon az országuton való közlekedést beszüntette és egyuttal a magyarországi munkásoknak Romániába vasuton leendő beocsáttatását is megtiltotta. Ennél fogva a román kormány ezen rendelkezésének megszüntetéséig, illetve megváltoztatásáig jövőben napszámok (munkások) számára 15, illetve 30 napos Romániába való uti igazolvány-ajánlatok ki nem állíthatók.

— Rémes bosszu. Diódon (Alsó-Fehérmegye) Száva Vaszilie, Peszkar Petru és Petreusan Arion aug. hó első napjaiban, halászat után betértek Peszkar házába és ott pálinka mellett beszéltek meg a halászat eseményeit. Még egy pár czimbora szegődött hozzájuk a barátságos tracsosra s elfogyasztottak nem sokat, csak 7 liter pálinkát! Ennek természetes következménye lett a lerészegedés, szóváltás és az ily alkalmakkor elmaradhatlan tettelegesség, mi oly magas fokra hágott, hogy Száva Vasziliát Peszkar Petru a szíves házigazda és Petreusan Arion a szó szoros értelmében agyonverték, mint a vizsgálat során előadták azért, nehogy az ismert vereségek és erős ember dühében őket verje agyon. Szávát eltemették, a két gyilkos pedig hűsöl. Az oláh cine-mintye (a sérelem el nem feledése) azonban dolgozott csak alkalomra várt, hogy fogért-fogat, szemért-személt követeljen. Augusztus 28-án éjjel bekövetkezett a várt alkalom. U. y. anis az éjjelen Peszkar Nikulaj, a gyilkos Peszkar Petru fítestvére, kint aludt juhái mellett a mezőn, mit kilesvén a megölt Száva Vaszi öccse Dumitru, megerősítette magát egy Bona Juon nevű cigányanyával s egy előre beszerzett revolvert vévén magához, kiment a mezőre s a kutyák ugatására felébredett s először Peszkar Nikolajt hat lövéssel sebezte meg s mert nem halt meg azonnal, társa segélyével bottal verték agyon. Ámbár a gyilkosok tagadásban vannak, a gyannokok ellenük vallanak s mindketten vizsgálati fogságban ülnek. Így jutottat az ártatlan halászat két embert a sirba, négyet pedig börtönbe, esetleg akasztófára, erősen megfogyasztván két család kenyérkeresőinek számát!

— Szilágyi Dezső Zentán. A zentai „Eugen“-szálloda vendéglőse aludt, mikor a pinczérek mellenragadta és a szemei közé ordította: — „Keljen fel!” — „Mi?” — „Keljen fel, itt van Szilágyi.” — „Mi?” — „Itt van a miniszter.” — „Mi?” A készletben levő testi erőnek összes rázására irányzott kifejtése után sikerült a gazdát eszméltre hozni, és frakkba húzni. Az udvaros is frakkot húzott és megmosta a kezét. A pinczerek lázasan, egymáson keresztül-kasul nyargalva jártak a hotelben, s mikor a kegyelmes ur kikiáltott: „Vizet!” egyszerre öt kanos is összeütközött az ajtóban. A gazda bekopogtatott és mélyen meghajolva kérdezte: — Parancsoljon velem kegyelmes ur, én vagyok a gazda. Nem parancsolt az neki semmit. Mikor kilépett a szobából, ő ragadta mellen a pinczért. — „Te majom, hiszen ez nem a miniszter.” — „Kérem, itt a sajátkezü névírása.” — „De hiszen ez beretvált ember.” — „Nagyszerű, hát

Időszerűnek tartjuk a t. közönséget figyelmeztetni, hogy járványok idején legjobb óvszer a jó cognac, a minőnek bizonyult már tavaly is a

— **Nagyváradon** Sal Ferencz polgármestert egy kocsii leütötte s a lovak majdnem elgázolták. Sebei nem életveszélyesek. — **B-Ujvároson** Katona Károlyné kétféves leánykája anyja távollétében tüzet rakott, ruhája meggyulladt s teste teljesen összeégett. A gyermeket elmentették, az anyja ellen vizsgálat folyik. — **Hódmezővásárhelyen** Korolák Bálint másfél éves fia belesett egy dézsaába és belefulladt. — **Misztoftaluban** Derecskei József 18 éves ökörpásztor felakasztotta magát, mert ökrei a tilosba mentek és félt a büntetéstől. — **Orosz-házan** egy éjjel öt betörés történt. A tetteseket nyomozzák. — **Kassán** különféle lopások miatt letartóztatták Szutor Amáliát s ekkor kitért, hogy a leány kleptomániában szenved és eskóros rohamai vannak. Átadták az ügyésznek. — **Csákon** Paulik Pál egy skatulyát talált a vasuti sínen. A skatulya a kezében felrobbant s négy ujját leszakította. — **Szeghalmon** Kiss Ferencz gyógyszerész segédje tűzijátékhöz való anyagot készített s Koti Mariát, a szolgálot, odaállította, hogy keverje. Az anyag hirtelen felrobbant s a lányt darabokra tépte.

K.-Martonos község tulajdonát képező,
annak 40 sz. tlikvében 2756. hr. sz. Csere-

Mária czei *Gom*
mede **Gyomorcepek**

begyógyoztatott hatnak gyomor hajlokai, nedvültségtelen és átlofozotlan ismeretes
húzi és népszerű.

A Gyomorcepek tünetei: étvágytalanság, gyomorgörgecség, blúds feled,
költségek, szárazság, hasi nehézség, gyomorécség, fojtogás, nyaklaksá-
gath, székrekedés, udror és hányás.

Itt és Gyomorcepek izonyul fejlődnek a menyenyhen ez a czo-
mórul szárazozott, gyomortürelésed ideleked és italkozik, gúlszók, májlopo-
es hamorfoló adnak, és a *Máriaczei gyomorcepek*

evők a kintünkedő bizonyulni a mit zozoz meg szárazozott,
nyárvány tunusit. Egy kis ivveg ára használást utasítással
együtt 40 kr., nagy ivveg á 70 kr.

Magyarországi toakát:

Török József Gyógyoztató
Központ, Károly utca 12 sz.

A vágó és a kintünkedő bizonyulnak és kintünkedő
tenitl. Csak oly csopozott Gyomorcepek, amelyek kintünkedő
kolódná zóil - zalog van megazozva a kintünkedő alir-szárd
(C. Brady) és zozon szavakkal: "Máriaczei Gyomorcepek"

A *Máriaczei gyomorcepek* valóban kintünkedő hatnak

é. Páry

Kovács Ferencz gyógyszerárban Kézdi-Vásárhelyt.

Keleti vonal.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.